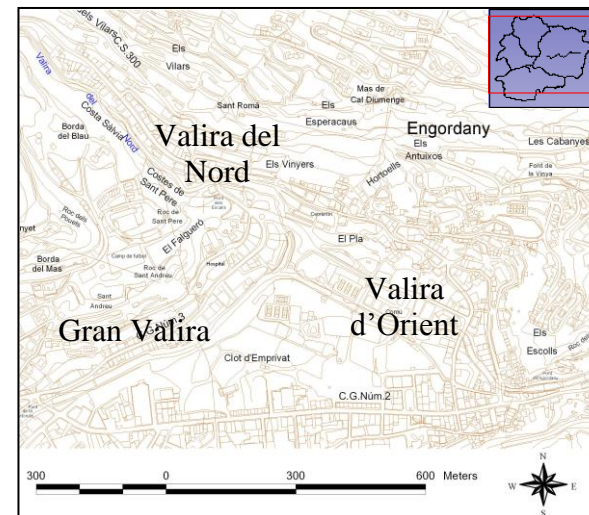
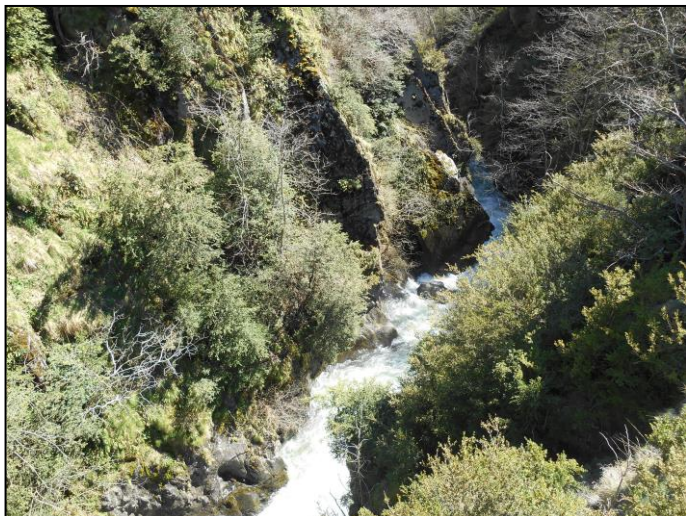

TOPÒNIM: VALIRA

Diverses parròquies (Principat d'Andorra)

COORDENADES: Tot el país

FITXA**DESCRIPCIÓ FISIogrÀFICA:**

Valira és el riu o rius principals del Principat d'Andorra (Valira d'Orient que prové d'Envalira, Valira del Nord que prové del Serrat i Gran Valira a la confluència de les dues Valires a Escaldes-Engordany). Així mateix, històricament el terme 'valira' també s'ha utilitzat al Principat per designar qualsevol altre tipus de riu.

ETIMOLOGIA: Coromines (*OnCat*) assenyala: “etim. Com ja va veure Balari, prové de VALĚŘĀ. (...)l’estructura VALĚŘĀ salta a la vista, com llatina, i no havent-hi cap apel·latiu semblant en llatí o romànic, hauria de ser preromà? (...) La solució la vaig indicar, en *ETC.* ii, 84-86. *Valerius* (...)d’on AMNIS VALERIA ‘riu de valerià’. (...) Sant Valeri fou invocat pels pagesos, sobretot, com ho fan amb tots els sants, contra la calamitat que més els preocupa, la secada, L’AMNIS VALERIA, fou doncs, un corrent d’aigua, posat sota a protecció de Sant Valeri”.

D'altra banda, alguns autors també han apuntat la relació d'aquest topònim amb riu de muntanya: D'Abadal (1984), Anglada (1993), Planas i Ponsa (2009), Planas, Gascón i Rull (2014) i Sistac (2014). En aquesta línia, semblaria més versemblant buscar-hi alguna relació amb el terme riu o curs d'aigua de muntanya (hidrònim); entre altres raons també perquè, per exemple, alguns padrins d'Andorra anomenen encara avui a qualsevol riu 'una valira' i, fins i tot, conserven l'expressió col·loquial “anar a fer una valira” en el sentit “d'anar a fer un riu” (orinar).

Valerie (B1, 1, 867-925), Valeria (B1, 4, 985-986), Valeria (B1, 5, 1000), Valeria (B1, 12, 1099), Vallerie (B2, 33, 1262), Valerie (B2, 33, 1262)

ALTRES TOPÒNIMS SIMILARS I TAUTOLOGIES: El nom de riu Valira no és exclusiu d'Andorra, a la Cerdanya hi ha el torrent de la Valira que també és anomenat la Valirota, a la vall aragonesa de Castanesa hi ha la Baliera (també Valiera), a la ribera de Cornudella -també a la Ribagorça aragonesa- hi discorre la Valira de Cornudella, al municipi de Sarroca i Bellera (Pallars Jussà) hi trobem la Valiri, o al municipi de Gavet de la Conca (Pallars Jussà) hi el paratge anomenat Valiris que coincideix amb una zona de surgències i petits torrents.

CODI: VALIRA